

Ministerstwo Sprawiedliwości

Podsekretarz Stanu
Zuzanna Rudzińska-Bluszcz

BK-VII.0520.69.2024
Warszawa, 13 marca 2024 r.

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 1432 Pana Posła Jacka Tomczaka złożoną do Ministra Sprawiedliwości w sprawie połączenia w jednym postępowaniu sądowym sprawy dotyczącej alimentów i kontaktów z małoletnim, uprzejmie przedstawiam stanowisko.

Wskazać należy, że obowiązek alimentacyjny jest świadczeniem osobistym rodziców dziecka. Wynika on z pokrewieństwa, o czym stanowi przepis art. 128 ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. *Kodeks rodzinny i opiekuńczy* (Dz. U. z 2023 r., poz. 2809) – zwanej dalej „k.r.o.”. Rodzice wykonujący władzę rodzicielską obowiązani są troszczyć się o fizyczny i duchowy rozwój dziecka, o czym stanowi art. 96 § 1 k.r.o. W sposób wyraźny obowiązek ten konkretyzuje się poprzez realizację zobowiązania alimentacyjnego sformułowanego w art. 133 § 1 k.r.o., którego treść przesądza o obowiązku świadczenia alimentów przez rodziców na rzecz dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie.

Ustawodawca precyzuje przy tym w zapisie art. 135 § 2 k.r.o., że wykonanie tego obowiązku może polegać na osobistych staraniach o utrzymywanie lub wychowywanie dziecka. Starania te obejmują przykładowo: zapewnienie mieszkania, pożywienia, ubrania, środków czystości, opieki lekarskiej i domowej, biletów komunikacyjnych, itp. Jeżeli pozostali zobowiązani nie realizują tego obowiązku w tej formie, świadczenie alimentacyjne z ich strony polegać będzie na pokrywaniu kosztów utrzymania lub wychowania dziecka. W obu formach realizacja obowiązku alimentacyjnego może stanowić jego wykonanie w całości lub w części. W istocie, na gruncie rozwiązań przyjętych w Kodeksie rodzinnym i opiekuńczym nie ma przeszkód, żeby świadczenia niepieniężne połączyć ze świadczeniami pieniężnymi. Taka sytuacja wystąpi najczęściej wówczas, gdy dziecko zamieszkuje z obojgiem rodziców.

Tym samym na każdym z rodziców ciąży obowiązek alimentacyjny wobec dziecka, niezależnie od tego, czy dziecko z nim zamieszkuje. Jak powyżej wskazano, już obecnie istnieją stosowne regulacje zobowiązujące sąd do uwzględniania zakresu osobistych starań rodziców przy ustalaniu wysokości świadczeń alimentacyjnych.

Zarówno świadczenie w naturze (wyżywienie, zapewnienie mieszkania, ubrania), jak i czas poświęcony na sprawowanie bezpośredniej pieczy nad dzieckiem winien być w tej sytuacji uwzględniany. Sytuacja równomiernego podziału pieczy i kosztów zachodzi chociażby w przypadku sprawowania pieczy naprzemiennie nad dzieckiem (przy złożeniu podobnych możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanych).

Odnosząc się do kwestii połączenia spraw dotyczących alimentów i władzy rodzicielskiej w jednym postępowaniu, co miałyby przyczynić się do zwiększenia efektywności tych postępowań i jednocześnie zmniejszenia obciążeń dla uczestników procesu oraz obciążenia sędziów, wskazać należy na istniejące już w tym zakresie rozwiązanie prawne. Zgodnie z treścią art. 58 k.r.o., w sprawach o rozwód możliwe jest łączne rozpoznawanie spraw z zakresu władzy rodzicielskiej, kontaktów i alimentów. Sprawne rozpoznawanie tych spraw zależne jest jednak w dużej mierze od natężenia konfliktu między stronami. Przy istotnym nasileniu konfliktu strony przedstawiają skrajne stanowiska i postępowania tego rodzaju potrafią trwać bardzo długo. Do sprawnego przeprowadzenia postępowania może przyczynić się współdziałanie stron w ramach postępowania, czy to dotyczącego kontaktów, władzy rodzicielskiej, czy alimentów.

W praktyce można zaobserwować, że postępowania dotyczące władzy rodzicielskiej i kontaktów trwają znacznie dłużej niż sprawy o alimenty. Połączenie wszystkich tych kategorii w jedno postępowanie może spowodować sytuację, że do długotrwałych postępowań dołączą również sprawy o alimenty. Dodatkowo należy zauważyć, że sprawy z zakresu władzy rodzicielskiej i kontaktów rozpoznawane są w trybie nieprocesowym, a alimenty w trybie procesowym, co stanowi kolejną przeszkodę we wspólnym rozpoznawaniu tych spraw.

Wymaga jednocześnie podkreślenia, że liczba spraw o alimenty lub ich podwyższenie jest znacznie większa (łącznie wpływ w roku 2023 to 74.524 sprawy) niż liczba spraw o ustalenie lub zmianę kontaktów i spraw z zakresu władzy rodzicielskiej (łącznie wpływ w roku 2023 to 55.112 spraw). Wskazuje to, że nie każda sprawa z zakresu alimentów powiązana jest obecnie z pozostałymi kategoriami omawianych postępowań i odwrotnie. Przyjęcie proponowanego rozwiązania może spowodować sytuację, że każda sprawa o alimenty będzie akcesem do wnoszenia spraw z zakresu władzy lub kontaktów jako tzw. „karty przetargowej” w negocjowaniu wysokości świadczenia, co przyczyni się do zwiększenia liczby spraw dotyczących władzy rodzicielskiej lub kontaktów.

Aktualnie Ministerstwo Sprawiedliwości nie prowadzi prac legislacyjnych, mających na celu umożliwienie wspólnego orzekania w sprawach w przedmiocie alimentów oraz władzy rodzicielskiej i kontaktów.

Z wyrazami szacunku

Zuzanna Rudzińska-Bluszcz
Podsekretarz Stanu

/podpisano elektronicznie/